

Драги ученици,

Желимо да вас похвалимо због укључивања на Google Meet, савесног рада, ажурности и спремности на рад у измењеним условима, Како је у понедељак, 30.11.2020. за други циклус образовања настава почела да се одвија на даљину, мислимо да је важно да се подсетимо неких битних аспеката таквог рада, и дамо вам смернице које вам могу послужити за обезбеђивање што веће безбедности, како Вас тако и ваших наставника у дигиталном окружењу.

И као што већ знамо, **дигитално насиље и злостављање је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства** и остварује се слањем порука електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и сл.

Облици дигиталног насиља су:

- 🌐 **Постављање узнемирујућих, увредљивих или претећих порука, слика или видео-снимака на туђе профиле или слање тих материјала СМС-ом, инстант порукама, имејлом, остављање на чету;**
- 🌐 **снимање и дистрибуција слика, порука и материјала сексуалног садржаја;**
- 🌐 **узнемиравање телефонским позивима;**
- 🌐 **лажно представљање, коришћење туђег идентитета, креирање профила на друштвеним мрежама на туђе име;**
- 🌐 **недозвољено саопштавање туђих приватних информација, објављивање лажних оптужби или гласина о другој особи на профилима друштвених мрежа, блоговима итд;**
- 🌐 **промена или крађа лозинки;**
- 🌐 **слање вируса;**
- 🌐 **исмевање у онлајн причаоницама и на интернет форумима, непримерено коментарисање туђих слика, порука на профилима, блоговима;**
- 🌐 **игнорисање, искључивање (нпр. из група на социјалним мрежама), подстицање мржње (по различитим основама) и др**

Превенцију дигиталног насиља важно је спроводити на свим нивоима, почевши од појединца/ке, затим породице, образовно-васпитне установе, телекомуникационих компанија, државних институција, друштва у целини.

Превентивним активностима се:

- 🌐 истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- 🌐 унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање код детета и ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;
- 🌐 подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије.
- 🌐 остварује упознавање са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом;
- 🌐 развијају социоемоционалне компетенције деце и ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).

У оквиру превенције насиља и злостављања, установа остварује васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама специфичностима установе и најбољем интересу детета, самостално или у сарадњи са другим надлежним органима, организацијама и службама. Ово важи и када се настава непосредно не одвија у школи, те је једини начин превенције свих облика дигиталног насиља, ***свакодневно праћење и усмеравање ученика на правила понашања.***

Како би смо у овом тренутку превентивно деловали мислимо да је важно за почетак подсетити ученике следеће:

У виртуелним учионицама, без обзира путем ког канала су оне организоване, постоје правила понашања и она су иста као и у регуларним учионицама. Када је тема дигитално насиље важно је издвојити следећа правила:

- Према наставницима, као и осталим ученицима, потребно је да се односе са уважавањем и поштовањем
- Није дозвољено било какво усмено или писмено обраћање другима које садржи увреде, псовке, омаловажавање, подсмивање, ругање и сл.
- Није дозвољено лажно представљање или представљање туђим индентитетом...
- Није дозвољено искључивање или игнорисање, подсмивање и сл. на заједничким Вајбер и другим групама
- Било какво сликање или снимање других, без знања и писмене сагласности те особе такође није дозвољено, а Законом се карактерише чак и као кривично дело
- С претходним у вези је и било какво даље слање, дељење или објављивање истих или већ постојећих слика или снимака друге особе – такође није дозвољено и Законом је кажњиво.
- Ученици у виртуелне учионице улазе након наставника, искључују микрофоне и јављају се кликом на ручицу .
- Све материјале са часа наставници ће поставити у учионицу , те их ученици не могу снимати ,

Деца, како говоре подаци неких истраживања, можда више знају о интернету али одрасли знају више о животу. С овим у вези, онда је неопходно да у оквиру формалног образовања подучавамо ученике/це дигиталној писмености (подсећамо да је *безбедност на интернету саставни елемент дигиталне писмености*) и помажемо им да тако развијају и своје **дигиталне компетенције** (дефинише се као способност критичког и безбедног коришћења технологије на послу, у слободно време и у комуникацији).

Осим тога, ученицима је важно скренути пажњу на ову тему, и поред упознавања са облицима дигиталног насиља, упознати их и са **начинима заштите од истих**, као и **процедурама пријављивања** уколико сматрају да им се исто дешава или да се дешава неком другом. Као помоћ за бављење овом темом МПНТР издало је Приручник: „*Дигитално насиље-превенција и деловање*“ у оквиру којег се налазе и врло занимљиве радионице које са својим ученицима можете изводити на ову тему, списак едукативних филмова (са линковима) које им можете приказивати, свих осталих веб страница везаних за ову тему, али и у ком можете прочитати и сами више о истој, шта говоре налази истраживања..итд.

Стручна служба и директор